

Samarbejde for fremtidens søfolk

Uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Niensens tale ved arrangementet Rekruttering, uddannelse og beskæftigelse af fremtidens danske søfolk den 25. februar 2015 i Fællessalen på Christiansborg

Det talte ord gælder.

En særlig hilsen til søens folk

Før i tiden var dronningens nytårshilsen til søens folk lige så sikker som den afsluttende replik: "Gud bevare Danmark".

Men i de senere år er den blevet skrevet ud. Det skal ikke opfattes som en kritik af Hendes Majestæt, men blot en konstatering.

Jeg ved ikke hvorfor, og jeg er faktisk lidt ked af det. For søens folk og resten af det "Det Blå Danmark" bør anerkendes for deres bidrag til vores samfund:

- Maritime virksomheder står for 10 procent af Danmarks produktion.
- De står for en fjerdedel af vores eksport.
- Og de sikrer danske jobs til over hundrede tusinde mennesker.

Hvis jeg blev spurgt – det gør jeg nok ikke - så ville jeg anbefale Hendes Majestæt at få hilsenen med igen. For betydningen af det Blå Danmark er helt tydelig.

Derfor er jeg glad for, at de faglige organisationer i dag stiller skarpt på de områder, jeg har meget med at gøre: rekruttering, uddannelse og beskæftigelse for fremtidens søfolk. Og jeg er glad for, at I har inviteret en bred kreds af parter og interessenter til at deltage. For jeg tror, at et godt og bredt samarbejde er helt nødvendigt for fremtidens søfolk.

Fra kvantitet til kvalitet

I lang tid har maritim uddannelsespolitik handlet om antallet af uddannelsespladser. Det er også helt fair. Og måske ikke så meget om, hvad man skulle lære på uddannelserne.

Jeg vil gerne flytte vægten i den balance. Jeg vil gerne tale mere om indhold og mindre om antal. Ikke fordi antallet er uvæsentligt. For selvfølgelig er det vigtigt, hvor mange der optages. Både på maskinmesterskoler, på skibsføreruddannelser og på alle de andre maritime uddannelser.

Og i mange år blev der uddannet for få. Der var reel risiko for, at væksten ville styre uden om det Blå Danmark. For der var ikke nok nye medarbejdere til at løfte opgaverne.

Men den kurs har vi lagt om. Danmark skal være Europas maritime centrum. Det er regeringens mål. Og det er vigtigt for os at opfylde det.

- Derfor har vi hævet kvoterne på de maritime uddannelser, så optaget er vokset markant.
- Derfor har vi genåbnet maskinmesteruddannelsen i Esbjerg og afsat midler til forskning og udvikling.
- Der er etableret et samfundspartnerskab, som har tiltrukket over hundrede millioner kroner. De penge skal bruges på at finde grønne løsninger til det Blå Danmark.

Så sent som forrige uge fremlagde jeg et nyt lovforslag, der vil give mere frihed til de maritime uddannelser. Det fik opbakning fra alle folketingets partier.

Forslaget vil gøre det lettere at lave helt nye maritime uddannelser, hvis der bliver behov for det. Det harmoniserer de maritime uddannelser med resten af uddannelsessektoren. Og det giver de studerende bedre mulighed for at få international erfaring.

Jeg ved godt, at der stadig er ønsker om flere pladser på specifikke uddannelsesområder.

Det er en debat, jeg følger tæt. For vi kan ikke bare læne os tilbage og se, hvor strømmen fører os hen. Men jeg håber, at I vil give mig ret i, at vi har rykket os langt siden regeringsskiftet i 2011.

Selvom der er brede forlig, så var der ikke meget Blå Danmark over den blå regering.

I dag er de videregående maritime uddannelser en succeshistorie:

- Stadig flere bliver uddannet
- Stadig flere kommer i job.
- Og stadig flere bidrager til den gode udvikling i sektoren.

Dimittender fra de maritime uddannelser spiller en kæmpe rolle. Både for hundredevis af danske virksomheder og for hele den danske økonomi.

Vi skal holde fast i den udvikling. For mig handler det i høj grad om kvaliteten af de maritime uddannelser

Hvad skal de studerende lære, og hvad de skal kunne, når de kommer ud på arbejdsmarkedet? Søfolkernes arbejdsmarked er grænseløst. Det betyder også ubegrænset global konkurrence.

Der er kun én vej frem i den konkurrence:

- Danske søfolk være dygtigere end de andre
- De skal kunne tænke selv og tænke nyt. De skal bidrage til at udvikle uddannelserne og sektoren.
- Og de skal være først til at se nye udfordringer. Så de også kommer først med nye løsninger.

De maritime uddannelser klarer sig godt

For en måned siden modtog jeg Kvalitetsudvalgets afsluttende rapport. Jeg tror, de fleste ved, at de har analyseret de videregående uddannelsers kvalitet og relevans.

Ifølge rapporten kan både studerende, skoler og vi politikere gøre meget mere for at hæve niveauet i uddannelserne. Det har jeg taget til mig.

I dag vil jeg dog fremhæve et af rapportens lyspunkter: De maritime uddannelser.

- På maritime uddannelser bruger de studerende over 40 timer om ugen på studiet.
- På maritime uddannelser får de studerende mere feedback og er i tættere dialog med deres undervisere end andre steder.
- Og på de maritime uddannelser bliver undervisere, som gør noget særligt ud af deres undervisning, faktisk anerkendt for det. Sådan burde det jo være alle steder. Men det er det desværre ikke.

Kvalitet gennem tættere samarbejde

Hvordan kan det være, at de maritime uddannelser klarer sig bedre? Og hvordan holder vi fast i det?

Jeg tror, en del af svaret sidder lige ved siden af jer.

Ja, se til højre – eller se til venstre.

Dér sidder en ekspert i noget af det, fremtidens søfolk får brug for.

Måske er det en underviser fra en maskinmesterskole, måske planlægningschefen i et rederi eller måske en erfaren skibsfører.

I har alle sammen en lille del af nøglen til de maritime uddannelsers succes.

Jeg tror nemlig, at den stammer fra den tætte kontakt i sektoren. Kontakten mellem studerende og undervisere. Og mellem uddannelser og erhvervet.

For kvaliteten stiger:

- Når studerende kan se, hvad deres uddannelse skal bruges til.
- Når rederierne er i aktiv dialog med uddannelserne og efterspørger nye kompetencer.
- Når studerende bringer den sidste nye viden med i deres første nye job.
- Eller bare, når I melder jer til en konference som den her i dag.

Jeres snak med sidemanden er et vigtigt skridt mod bedre maritime uddannelser.

Central planlægning hører fortiden til

Det skridt tages ikke gennem central planlægning og styring.

For centrale langtidsplaner hører fortiden til.

Lad mig fortælle en lille vandrehistorie. Altså ikke en løgnehistorie. Men en historie, man fortæller, når man vandrer.

Nogen af jer var måske i Gribskov og nyde det gode vejr i starten af vinterferien.

I den nordvestlige ende af skoven ligger et område, der kaldes for "flådeegene". Det er en bevoksning af egetræer, der stammer fra 1813.

Få år før træerne blev plantet, havde englænderne bombarderet København og konfiskeret flåden. Danmark var under internationalt pres.

Admiralitetet i København besluttede derfor, at der skulle sås nye egetræer til at bygge skibe med.

Men først i dag er træerne endeligt så store, at de kan bruges til det formål.

Vi kan nok blive enige om, at det er lidt for sent. Og det er heller ikke rigtig det materiale, der bruges til krigsskibe længere.

Så det man troede var fremsynet planlægning, viste sig at være spildt som andet end vandrehistorier i vinterferien.

På samme måde tror jeg ikke, at et panel af politikere kan planlægge fremtidens søfolk. Politikerne kan prioritere og sætte rammerne for de maritime uddannelser.

Det har regeringen allerede gjort med de mange tiltag på det maritime område.

Politikere skal derimod holde sig fra at planlægge, uddannelsernes specifikke indhold. Det vil blot binde os til en kurs, som har lille chance for at lede til noget fornuftigt. Nej, i stedet må uddannelserne have frihed og fleksibilitet.

De må være genstand for diskussion og debat.

De må løbende kunne tilpasse sig til samfundsudviklingen. Det sker ikke af sig selv, og det sker ikke ved, at vi politikere lovgiver.

Det kræver tæt kontakt i sektoren: Mellem rederierne og uddannelsesinstitutionerne Mellem erfarne søfolk og nye studerende Mellem ansatte og arbejdsgivere.

Afslutning

Det er derfor jeg er glad for at være her i dag.

Det er her, diskussionen om fremtidens søfolk hører hjemme.

Regeringen har gjort meget for uddannelsernes frihed og fleksibilitet.

Så det er på tide at ændre debatten. Fokus skal være på kvaliteten, og hvordan vi sammen kan styrke den.

For der er god grund til at sende en hilsen til søens folk. Og der er lige så god grund til at være stolt af de maritime uddannelser.

De er et lyspunkt i vores uddannelseslandskab.

Men de er også udfordret mere af den globale konkurrence end så mange andre. Og derfor må fremtidens søfolk være bedre end nutidens for at klare sig.

De gode uddannelser og det tætte samarbejde må og skal fastholdes.

Mine sidste ord skal derfor være en opfordring til jer, som sidder her i dag:

Jeg håber, at I vil prioritere et langsigtet, tæt og tillidsfuldt samarbejde om at udvikle kvaliteten i de maritime uddannelser.

Det er den bedste garanti for, at vi også om to hundrede år har dygtige danske søfolk på alle verdenshavene.

Tak for ordet og fortsat god konference.